Poštnina plačana v gotovini

Cena 1 Din

Mariborski Večernik

Leto V. (XII.), štev. 138 Maribor, pondeljek 22. junija 1931 »JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Cena mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Ljapčev je doigral

ZMAGA ZDRUŽENE OPOZICIJE PRI VČERAJŠNJIH VOLITVAH V SOBRANJE. — NEZASLIŠAN TEROR VLADE IN MAKEDOSTVUJOČIH.

SOFIJA, 22. junija. Včerajšnje volitve so po dosedanjih že znanih rezultatih končale z zmago opozicije. Dasi je vlada Ljapčeva imela vso moč v rokah in jo je dobro izkoriščala, je vendar doživela težek poraz. Edino še v mestih z velikim kadrom uradništva je dobila vlada večino, dežela pa je dozdajnemu režimu izrekla jasno nezaupnico. Široke mase naroda so že dolgo nezadovoljne s sedanjim režimom, predvsem radi gospodarske krize, ki pritiska vedno huje.

Opozicija, ki obsega zemljoradnike, demokrate in liberalce, je pod vodstvom Malinova šla strnjena v volilni boj in je dobila v novem sobranju večino. Opozicijski blok je združil na svojih listah nad polovico vseh glasov. Ostale stranke — izvzemši vladne — so dobile le malo mandatov, vendar pa bodo zadostovali, da bodo podprli opozicijo pri zrušenju vlade Ljapčeva.

Vladni volilni teror je divjal po vsej deželi. Zlasti pa so izvrševali nasilja tudi makedonstvujoči, ki so neljube opozicijske kandidate enostavno ugrabili in odvlekli v gore. Tekom zadnjih dni je bilo več oseb ubitih in mnogo ranjenih. Povsod so se vršili krvavi spopadi med pristaši obeh taborov.

Ozadje spora med Vatikanom in fašizmom

Spor, ki je v mesecu maju navidezno nenadoma in nepričakovano izbruhnil med Vatikanom in fašizmom, se kljub vsem prizadevanjem še ni poravnal. Nasprotno, v zadnjem času so se celo pojavili razni znaki, ki jasno dokazujejo, da se napetost med obema Rimoma more še poostriti. Najznačilnejše je v tem ozíru pastirsko pismo kardinala Granita di Belmonteja, škofa starodavnega mesta Ostie, ki je tako polno odpora proti metodam fašizma, da v resnici preseneča.

Če pa se ozremo po pravem ozadju tega spora, vidimo, da segajo njegovi vzroki precej nazaj v polpreteklost, v tiste čase, ko so se iskali med fašističnim Rimom in rimsko katoliško cerkvijo prvi prijateljski stiki. Od vsega začetka je bilo za poznavalca razmer povsem očito, da se fašizem ne približuje Vatikanu s poštenimi nameni, kakor tudi to, da Vatikan nikdar ne bo mogel v celoti odobriti smernic in dela fašizma, ako se ne bo hotel odreči svojemu vesoljnemu človečanskemu poslanstvu. V svojem najglobljem bistvu je fašizem že samo po sebi akatoliški. Poslužujoč se pa vseh mogočih in nemogočih sredstev za dosego svojih ciljev, je že zgodaj spoznal moč in vrednote cerkve in jih skušal s prijateljskim sodelovanjem pridobiti zase. Njegovi nameni so bili očiti: hotel je uporabiti rimsko katoliško cerkev za utrditev svojega položaja v sami Italiji in za razširjenje vpliva v katoliškem svetu. Če bi se bil ta načrt v celoti izpolnil, bi rimska katoliška cerkev ne bila danes nič drugega več kakor politična dekla italijanskega fašizma.

Za te fašistovske namene je Vatikan sicer dobro vedel, a tudi njemu je šlo za — dobiček. Hotel je pridobiti možnost za razvoj svoje akcije v Italiji, ki naj bi poleg fašistovske edina dobila uradno sankcijo. Tako je tedaj prišlo do lateranske pogodbe, do konkordata in raznih drugih sporazumov. Čim pa je bil sporazum dosežen, sta se obe sili z enakimi nameni in z enako agilnostjo lotili dela. Fašizem je skušal vpreči cerkev v svoj strankarski voz in pridobiti vpliv na vzgojo italijanske mladine tudi s pomočjo vere in katoliške hierarhije, Vatikan je pa skušal čimprej izvesti močno organizacijo katoliške akcije. In pri tem tekmovanju je, kakor se morda navidez zdi čudno, imel Vatikan mnogo več uspeha kakor fašisti. Organizacija katoliške akcije je rastla v stotisoče in milijone in je dan za dnem postajala vse bolj nevarna za črne srajce.

Fašizem je tedaj spoznal, da je v prijateljski tekmi izgubil vodstvo in je segel po drugem sredstvu — nasilju. Katoliško akcijo je bilo treba ubiti, vsaj v dotedanji obliki, in pokazati Vatikanu, italijanskemu ljudstvu in svetu, da poleg fašizma ne more in ne sme v Italiji obstojati noben drug pokret. To, in prav za prav samo to je bil namen razpustitve katoliških organizacij! Toda fašizem je bil tam zazabil na najvažnejše, na dejstvo namreč, da katoliška akcija ni bila navadna politična ali celo strankarska formacija, ampak sila, za katero je stala vesoljna katoliška cerkev z vsem svojim ogromnim mednarodnim in lokalnim duhovnim uplivom.

Posledica je bila, da je naletel na odpor, kakršen se poprej od začetka fašizma do danes nikdar ni pojavil. Mimo tega pa je proko noči zaigral vse simpatije katoliško usmerjenega sveta. In te so bile skoraj edine, ki jih je izven mej Italije sploh še imel. Treba je bilo tedaj zatrobiti na umik. Fašistično časopisje je moralo obmolknniti in zapričeta so bila med Kvirinalom in Vatikanom mirovna pogajanja. Ta sicer še niso zaključena, a reči moremo kljub temu že sedaj, da ima za bodočo zmago več izgledov Vatikan kakor fašizem.

Nova vlada v Avstriji

DUNAJ, 22. junija. V soboto kasno zvečer je dr. Buresch, deželni glavar spodnjeavstrijski, ki je tekom popoldneva po neuspehu prelata Seipla, dobil mandat za sestavo vlade, sestavil vlado dozdajnih koalicijskih strank (krščanskih socijalcev, Schobrovega gospodarskega bloka, kmečke zveze in Velenemcev). Nova osebnost v vladi je izven dr. Burescha neutralec dr. Redlich kot finančni minister. V vladi je ostal tudi dr. Schober, dasi je bil nekaj časa izključen iz vseh kombinacij.

Dalekosežna izjava predsednika Hooverja

PARIZ, 22. junija. Ogromno senzacijo je vzbudila v Franciji vest, da je izjavil predsednik Hoover, da je vlada Zedinjenih držav pripravljena pristati na enoletni odlog plačil vseh vojnih dolgov, če bo na to pristal kongres. Moratorij bi se pričel 1. julija 1931 pod pogojem, da bi zavezniške države pristale tudi na enoletni odlog plačevanja nemških reparacijskih dajatev.

»Matin« pozdravlja to izjavo predsednika Hooverja, vendar pa misli, da bi mogle pristati nanj zavezniške države le pod pogojem, če bodo Nemci ustavili samo plačevanja pogojnih reparacij in v redu plačevali brezpogojne reparacijske anuitete po določilih Youngovega načrta.

Žetev pod nadzorstvom vojske.

MOSKVA, 22. junija. V ruska sela so bili odposlani številni oddelki rdeče vojske, da nadzorujejo pospravljanje žetve. Z njimi so tudi vladni komisarji, ki imajo nalogo zaseči presežke žetve za državna skladišča. Pri tej priliki se je bati resnih nemirov, ker niso seljaki nič kaj pripravljeni, izročiti brez odškodnine žitne presežke državi, ki z njimi izvaja svoj dumping v Evropi.

Uspela poskušna vožnja »Zeppelina« na tračnicah.

BERLIN, 22. junija. Pri včerajšnji vožnji iz Berlina v Hamburg je prevozil tako zvani »Zeppelin« na tračnicah 270 km dolgo progo v eni uri in 40 minutah. Povprečna brzina je znašala 170 km na uro. Potek vožnje je bil brezhiben. Na nekaterih mestih je doseglo vozilo celo brzino 240 km na uro.

Vročina v Amerika.

NEWYORK, 22. junija. Nad Zedinjenimi državami leži že nekaj dni vročinski val, ki je zahteval že številne človeške žrtve. Samo v soboto je umrlo zaradi solnčarice 6 oseb v Newyorku, v ostalih predelih Zedinjenih držav pa 35.

Cercle français.

Alliance française, ki bo priredila svoj veliki kongres v Parizu od 15. do 19. julija, vabi člane vseh francoskih krožkov in sorodnih društev, da se udeležijo te velike manifestacije. Udeleženci bodo imeli 35% popusta za vožnjo po francoskih železnicah in velike ugodnosti za obisk mednarodne kolonijalne razstave. Reflektanti naj se prijavijo še pred 1. julijem ob sredah med 18. in 19. uro v čitalnici, kjer dobijo vsa potrebna pojasnila, ali pa pismeno na naslov: »Cercle français, Maribor«. — Francoski otroški vrtec našega krožka se bo nadaljeval tudi o počitnicah in sicer po možnosti na prostem. Prijave se sprejemajo v čitalnici ob zgoraj omenjenem času.

Pisemski zbiralnik na Kralja Petra trgu je — kakor smo prejeli iz vrst občinstva že nešteto pritožb — na zelo neprimernem mestu. Zakaj morajo ljudje po nakupu znamk v tobakarni pri mostu hoditi na drugo vsekakor manj frekventirano stran trga, da vržejo pisma v zbiralnik, je res skoro nerazumljivo. Nedvomno se razvija glavni promet na oni strani, kjer je tobačna trafika. Zato bo zelo umestno, če p. n. poštna uprava upošteva želje občinstva in pisemski zbiralnik čim preje tja premesti.

Za vožnjo na IV. jugoslovenski treznostni kongres v Beogradu

je dovolil minister za promet 75% ni popust. Povlastica velja za čas od 30. junija do 9. julija.

»Petkov ribji trg.«

K tej notici v »Večerniku« od 19. t. m. nas naproša veletrgovec g. Jos. Povodnik, da objavimo sledeče pojasnilo: Izbira morskih rib ni bila baš bogata. Na Povodnikovi stojnici so bile palamide po Din 28.—, škombri po 24.— in šuri po 16.— za kg, toda samo sveže, pravkar došlo blago. Na drugi stojnici, kjer prodaja g. Jovčič Kapitanovičeve ribe, pa je bilo dobiti očade in plavice po Din 20.—, cievoli po 24.—. Torej nič orad in škombrov, marveč povsem drugo blago, ki je cenejše. Ako naj bo kakemu nedostatku konec, potem naj se predvsem gleda na to, da pridejo na trg sveže ribe, ker je staro pokvarjeno blago zdravju silno škodljivo. Na kateri stojnici je dobiti sveže ribe, pa p. n. občinstvo dobro ve in to pokaže s tem, da kupi tam ne glede na ceno. Jasno je tudi, da je iz Šibenika do Maribora dalje, kot iz Sušaka, in da ribe v tej vročini ne prenesejo tako dolge vožnje.

Kap je zadela

v Trubarjevi ulici 70letnega Josipa Piveca od Sv. Jurija ob Pesnici. Od orožniške postaje v Krčevini obveščeni reševalni oddelek je ponesrečenca odpremil v splošno bolnico.

Požar v Vurberku.

Dne 16. t. m. je začelo pri posestniku Jožefu Črnku v Vurberku goreti. Gasilci so rešili le perutnino in živino, vse drugo je zgorelo. Črnko je bil zavarovan le za 17.000 Din, škoda je pa trikrat tolika. Domneva se, da je bil ogenj podtaknjen, in pri orožništvu je ovaden domnevni požigalec, kateri je baje že prej večkrat žugal Črnku, da mu bo zažgal hišo. Preiskava je v polnem teku.

Avtomobilska nezgoda.

Sinoči okrog 23. ure se je vračal gostilničar S. Klug iz Pesnice s svojim tovornim avtomobilom tipe Chevrolet iz Maribora proti domu. Vozil je trgovec Srečko Kranjc iz Sv. Lenarta, po izjavah prič z največjo previdnostjo. — V Krčevini pred tvornico Hermana Wögererja pa je vozač opazil pred seboj nekega, očividno zelo vinjenega pasanta, ki ni hotel reagirati na znamenje s hupo. V kritičnem trenutku je okrenil voz na nasprotno stran v nameri, da se pijancu izogne, oziroma da ga ne povozi. Ker pa je vsled dežja cesta bila močno razmočena, je vozilo zletelo preko levega obcestnega jarka naravnost v plot Wögererjeve tovarne in ga podrlo. Kljub silnemu sunku, vsled katerega se je vozilu zlomila os in steodleteli obe kolesi, sta ostala oba potnika brez resnih poškodb. — Takoj avizirani reševalni oddelek je kmalu prispel na kraj nesreče, dvignil polomljeno vozilo ter ga odpremil z vlačilcem v Pesnico v garažo lastnika. —

Kolesarka pod vozom sena.

Včeraj popoldne se je na ovinku Tržaške ceste pri vojaškem vežbališču na Teznem vsled zloma osovin prevrgel velik voz sena na kolesarko Angelo Perlesovo ter jo pokopal pod seboj. Vsi prisotni so se takoj lotili reševalne akcije in so se kmalu dokopali do preplašene »ponesrečenke«, ki pa je bila popolnoma nepoškodovana. Seno so naložili na drug voz in odpeljali naprej. —

Mariborski in dnevni drobiž

Sokolstvo

na jubilejni župni zlet dne 28. in 29. junija v Maribor!

Sókole in Sokolice,
Hčerke, sine Júgoviče,
Vitke, jâke, v vel'kem broju
Z znaki in u bratskem kroju
Maribor Vas pričakuje:
Ker od Vas si obljubuje
Videt' vojsko mlado, strumno,
Vneto, narodno, pogumno!
Sókoli i Sókolice,
Mili bratje in sestrice,
In vsi drugi naši gosti,
Naj Vas pride več kot dôsti!
Mnogo naj Vas Bog k nam pošlji,
V našem mestu »Dobro došli!«

Dne 28. junija ob 15. uri nastop vojaštva, ob pol 21. telovadna akademija na prostoru poleg letnega telovadišča. Dne 29. junija ob pol 11. uri povorka iz telovadišča, ob pol 12. uri stik na Trgu svobode, razvitje župnega prapora po banu g. dr. Marušiču. Ob 15. uri javna telovadba, potem narodna veselica na telovadišču in igrišču ISSK Maribora. Prijave za prenočišča najpozneje do vštetega 26. junija na naslov: Sokolska župa v Mariboru, Narodni dom.

Včerajšnji sokolski nastopi

v Rušah, Pobrežju in kadetnici, pri katerih se je zbralo povsod veliko število narodnozavednega občinstva iz Maribora in okolice, so uspeli prav lepo. V Rušah je nastopilo pri društvenem nastopu nad 200 telovadcev in telovadk, ki so vzorno izvedli svoje vaje. Upamo, da tudi finančni uspeh odgovarja moralnemu ter bo podprl delovanje marljivih Rušanov, kjer pridobiva sokolska misel še vedno nove pristaše. Nič manj lepo ni uspel nastop pobreškega Sokola, združen z otvoritvijo letnega telovadišča. Pokazal je zlasti vzorno izvežbanost dece in naraščaja, ki v obilnem številu poseča telovadišče pobreškega Sokola. Želeti bi bilo, da bi se še bolj intenzivno oklenili mladega društva tudi odrastli, ki stoje sedaj še ob strani. V inženjerski podoficirski šoli pa se je vršil drugi javni nastop društva Maribor I, pri katerem so nastopile vse vrste članstva. Posebno lep je bil nastop vojakov-dijakov in pa vojakov 45. pešpolka, ki so v sklenjeni formaciji prikorakali z godbo na čelu na telovadišče.

II. otroška sportna olimpijada

Včeraj dopoldne je priredil ISSK Maribor v mestnem parku originalna otroška tekmovanja, ki so se razvila v prijeten dečji praznik. Mali tekmovalci od 3—12 let so se preizkušali v letih, na skirojih, tricikljih, bicikljih, z obroči in v vrečah. Nad petdeset malčkov je nastopilo v posameznih skupinah, ki so bile deležne obilnega priznanja s strani občinstva, ki je z velikim zanimanjem sledilo posameznim točkam pestrega sporeda.

Prvi so tekmovali otroci na tricikljih, ki so z izredno spretnostjo izzvali začudenje občinstva. Najboljši vozači so bili Dušan Samsa, Tatjana Povalej in Marko Lindner.

Zanimivo je bilo tudi tekmovanje z otroškimi vozički. V prvi skupini je prva dospela na cilj Majda Šefova, druga Majca Durjava. V drugi skupini Vera Merstalova in Metka Lovrenčičeva.

Največ konkurentov se je priglasilo za tekme na skirojih. V skupini A je zmagal Miran Ogrizek, v skupini B Slavoj Ogrizek, v skupini C Verica Mariničeva, v skupini D Rudolf Fischbach in v skupini E Stazika Černičeva.

Mnogo smeha in navdušenja je vzbudilo tekmovanje v vrečah. Izredno spretno je priskakljal v cilj Zdravko Živič, sledila sta Stanko Zorč in Srečko Skofič.

V prvi skupini teka na 50 m je prispel prvi na cilj Zdravko Živic, v 2. skupini Ferdo Kuhar, v 3. skupini Zvonko Hlebš in v 4. skupini Mirko Verdnik.

Pozornost je vzbujalo tekmovanje avtomobilov. Prvi je prihitel na cilj Rudi Skušek, drugi pa Čedo Ravnik.

Kot zadnji konkurenti so nastopili kolesarji. Zmagal je Valter Paj, drugi je bil Branko Plausteiner, tretji pa Dušan Černič.

Po zaključenih tekmovanjih so bila plasiranim razdeljena priznanja v obliki diplom.

Med prireditvijo, ki je nudila mladini in odraslim mnogo prav prisrčnega razvedrila, je igrala godba »Omladine«, tako da se je občinstvu, ki je obiskalo park v prav velikem številu, nudila dvojna zabava.

Druga otroška olimpijada je v polni meri dosegla namen in gre prireditelju ISSK Mariboru polno priznanje. Prireditev je potekla v najlepšem redu, obisk in udeležba pa naj bosta »Mariboru« v vzpodbudo, da nadaljuje z otroškimi prireditvami tudi v prihodnje.

V skavtskem taboru pri Limbušu

Tiho, kakor je skavtsko delo tudi med letom, so se zbrali mariborski skavti in postavili v posredni bližini Maribora tabor, ki bi naj pokazal predvsem skrbečim mamicam, kako lepo in zdravo je taborno življenje.

V limbuškem gozdu, le nekaj minut hoda od postaje, stoji na prijazni jasi tabor, v katerem prebiva okrog 40 skavtov, izbranih iz mariborskega stega. Dvanajst v polkrogu postavljenih šotorov, taborno ognjišče, jambor z državno zastavo, igrišče za priljubljeni wolley-ball harmonično izpolnjujejo prostor. V kotu le nekaj korakov oddaljeno, je postavljena kuhinja. Priprosto grajena peč popolnoma zadostuje skromnim zahtevam.

Poldne bo. Dečki so razkropljeni po igrišču. V velikem šotoru pa sedi nekaj fantov — taborni svet zboruje. Taborovodja v priprostih besedah razloži program za popoldan. Po kosilu počitek, nato primerna zaposlitev in igre. Vsi ga verno poslušajo, le kuhar se malo nervozno ozira — skrbi ga že kmalu skuhani gulaž, ki ga je moral za kratek čas prepustiti drugim v varstvo.

Tudi starši že prihajajo. Kljub slabemu vremenu, ali mogoče ravno radi njega se niso ustrašili dolge poti.

Z občudovanjem gledajo vso napravo, predvsem skrbno postavljene šotore, katerim še včerajšnja nevihta ni mogla do živega.

Tudi v kuhinji so zadovoljni. Skeptične oči so kaj hitro opazile snago, ki vlada tam, in prišle do sklepa, da vihti kuhljo mož, ki svojo nalogo razume.

»Menaža!« Vsakdo zapusti takoj svoje delo, teče v šotor po jedilno posodo in predno bi trenil, stoje že v vrsti. Čast taki disciplini! S polno skodelico in z velikim kosom kruha ter z zadovoljnim obrazom se vsedejo in napolnjujejo lačne želodčke. Tudi meni so ponudili, — bilo je okusno pripravljeno, teknilo je izborno.

Vsi, ki so si ogledali tabor, so prepričani, da lahko pustijo svoje drage brez skrbi na mesečni tabor, ki bo otroku utrjeval zdravje in ga navadil na samostojnost.

Gasilsko slavje v Radvanju

Včeraj popoldne je radvanjsko gasilno društvo slovesno blagoslovilo svoj novi avtomobil. Ob sviranju železničarske godbe so porinili popoldne lepo okrašeni avto iz lokala na šolski prostor, na katerem se je zbralo poleg gasilcev tudi mnogoštevilno domače občinstvo. Ob pol 16. je duhovnik Pribožič ob navzočnosti dveh kumic, gospe Mautnerjeve in Kitekove, izvršil obred blagoslovitve. Učenka Feda iz IV. razreda je v krasni deklamaciji pozdravila kumici in podarila vsaki šopek svežih rož. G. Pribožič je občinstvu in gasilcem orisal socialno delo gasilcev, ki morajo biti kakor usmiljeni Samaritani. G. načelnik Pinter je v kratkih besedah orisal trud pri nabavi avta ter se obenem zahvalil požrtvovalnim in radodarnim občanom, ki so radevolino priskočili na pomoč.

Nato se je razvila povorka po vasi, najprej v Spodnje in zatem v Zgor. Radvanje, kjer se je v gostilni Žunko vršila poletna veselica. Le škoda, da je vreme pokvarilo veselo razpoloženje.

Našim vrlim radvanjskim gasilcem pa čestitamo k vzornemu delu! K. V.

Ob 60letnici mariborskega gasilnega društva

Glavna skupščina Jugoslovanske gasilske zveze v Ljubljani, katera se vrši dne 1. in 2. avgusta 1931 v prostorih Kazine v Mariboru, vsebuje tako obsežen delavni spored, da je ni mogoče združiti s slavo 60letnice mariborskega prostovoljnega in reševalnega društva, kakor je bilo to nameravano. Sporazumno z Jugoslovansko gasilsko zvezo se je zato sklenilo odložiti 60letnico na dan 6. septembra 1931. Z ozirom na vsestransko gospodarsko krizo žal ni mogoče obhajati slave primerno velikopotezno. Zategadelj ostane pri svoječasnem v časopisih objavljenem sporedu z malimi spremembami, katere bodo pravočasno objavljene. O priliki 60letnice predvidena zbiralna akcija ostane v veljavi. Prodajali se bodo znaki po Din 1, 2, in 5.

Sprememba posesti.

Hišo Ane Jeseničnik v Pristaniški ulici 2 sta kupila Ivan in Terezija Schwarzl, gostilničarja in posestnika v Eggenbergu pri Gradcu, za 75.000 Din.

Občni zbor Zveze kmetskih fantov in deklet.

Včeraj dopoldan se je vršil v Ljubljani občni zbor Zveze kmetskih fantov in deklet, ki je nadvse lepo uspel. Vodil ga je predsednik g. Ivan Kronovšek iz Vrle vasi. Zveza šteje 1629 članov. Najmočnejši organizaciji sta v Središču ob Dravi in v Sv. Benediktu v Slovenskih goricah. Skupnega prometa je bilo 436.000 Din. Občni zbor je pozdravil tudi bivši minister Ivan Pucelj.

Smrtna kosa.

Umrli so: zasebnica Bračko Julijana iz Pobrežja danes ob 6. uri zjutraj. Pogreb se bo vršil v sredo 24. junija iz mestne mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — V splošni bolnici pa je izdihnil sin železniškega uradnika Sonenvald Mirko. Pogreb bo jutri ob 15. uri na magdalensko pokopališče.

S častnimi diplomami odlikovani reševalci.

Povodom predstoječe 60letnice obstoja mariborskega prostovoljnega gasilnega društva je povelistvo odlikovalo za tisočo vožnjo šoferja oddelka Toneta Boroviča, nadalje šoferja Ivana Rochelna, ognjičarja Henrika Eggerja, Bruna Bernharda, Franca Schella in Alojzija Stumpfa. Odlikovanje se nanaša samo na delovanje pri reševalni postaji. Vsem odlikovancem prav iskreno čestitamo!

Mariborski skavtje

so se vrnili danes dopoldne s tabora v Limbuškem gozdu. Pustili so pa na licu mesta vse šotore, v katere so se vselili tekom dopoldneva tečajniki prednjačke šole Sokolskega Saveza, ki nameravajo taboriti tri dni.

S. J. S. U., družina »Napredek«

se najiskreneje zahvaljuje vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali pri proslavi naše desetletnice. Posebno zahvalo smo dolžni g. Jakobu Zupančiču, ravnatelju drž. realne gimnazije, g. Vladimirju Skrbinšku, režiserju Nar. gledališča, g. prof. Viktorju Schweigerju in vsem tovarišicam ter tovarišem. Obenem izrekamo zahvalo onim društvom, ki so poslala na naš jubilejni občni zbor svoje delegate ali pa pozdravne brzojavke.

Mladinska zborovanja v Mariboru.

Mariborsko dijaštvo bo imelo v dnevih od 2. do 5. julija priliko pozdraviti v svoji sredi tovarišice in tovariše iz vse države. 2. julija zvečer bo konferenca predsednikov dijaških družin iz Dravske banovine, **3. julija** dopoldne pa občni zbor dravske župe. Popoldan istega dne bomo sprejeli delegate iz ostale države, nato pa bo otvoritev razstave slik beograjskih srednješolcev in konferenca predsednikov žup. **4. julija** bo zasedal XIII. kongres Saveza jugoslov. srednješolskih udruženj«. Zvečer bo v Nar. domu akademija ali pa Ciril-Metodovo kresovanje na Piramidi. **5. julija** bo dopoldan zaključen kongres, popoldan bodo izleti, zvečer pa odhod na II. kongres »Saveza vseslovanskih srednješolcev« v Bratislavi od 6. do 10. julija. Natančnejša pojasnila v saveznem in vseslovanskem kongresu bomo še objavili.

Pevski zbor Glasbene Matice

ima nocoj ob 20. skupno vajo in važen razgovor zaradi sprejema krakovskega Echo

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 22. junija. Zaprto.

Torek, 23. junija ob 20. uri »Koncert poljskega moškega zbora »Echo Krakowskie«. Izven.

Sreda, 24. junija ob 20. uri »XYZ«, ab. B+C. Gostovanje članov zagrebške drame. Povišane dramske cene.

Četrtek, 25. junija ob 20. uri »XYZ«, ab. A+C. Gostovanje članov zagrebške drame. Povišane dramske cene. **Zadnja predstava v sezoni.**

»Echo Krakowskie«, eden izmed najboljših sedanjih poljskih moških zborov, ki je že delj časa na zelo uspešni koncertni turneji po Jugoslaviji, bo koncertiral v maribor. gledališču jutri v torek, 23. t. m. Spored obsega najznačilnejše skladbe novejše poljske zborovske literature. Dirigent je Boleslav Wallek-Walewski.

Gostovanje članov zagrebške drame v maribor. gledališču. Za zaključek letošnje sezone se je gledališki upravi posrečilo pridobiti odlične umetnike zagrebškega dramskega gledališča za gostovanje. Uprizorila se bo Klabundova duhovita komedija »XYZ«, ki jo je bil zrežiral pred par dnevi preminuli režiser Ivo Raić. Ker vlada za to gostovanje članov najboljše jugoslovanske drame veliko zanimanje, prosimo, da se vstopnice čimprej nabavijo. Predstava v sredo, 23. t. m. velja za red B., v četrtek, 24. t. m. pa za red A. Red C je zopet razdeljen med B in A. Lastnike blokov opozarjamo, da velja prvi večer **le 20 blokov**, drugi večer pa ostali. Zato prosimo, da se za prvi večer nabavijo vstopnice čim prej v predprodaji.

Pondeljek Torek
kabaretna večera
Velika kavarna

Prihod poljskih pevcev.

Pevci krakovskega pevskega zbora »Echo«, ki bo jutri zvečer imel koncert v narodnem gledališču, se bodo pripeljali v Maribor jutri, v torek, 23. t. m. pop. ob 15. z brzovlakom iz Ljubljane. Vse narodno občinstvo naj se po možnosti v čim večjem številu udeleži sprejema. —

Obtožnica proti Mohorku se dela.

V soboto je preiskovalni sodnik izročil vse spise, nanašajoče se na zločin Rudolfa Mohorka v Jelovcu in tudi na druge, državnemu tožilstvu. Na podlagi ugotovitev v preiskovalnem postopanju bo državno tožilstvo že tekom teh dni sestavilo obtožnico in je pričakovati, da se bo razprava vršila sredi julija.

Igralni avtomati prepovedani.

Srezko načelstvo je izdalo prepoved za vsako igranje na igralnih avtomatih, ki jih je po Mariboru bilo že precej. —

Zakaj treba delati gospodarsko škodo?

Že pred prilično 14 dnevi je mestna občina prepovedala izdajo in uporabo ledu iz tukajšnjih hladilnic in ledenic ter poslala vzorce ledu v preiskavo v Ljubljano. Gospodje v Ljubljani pa so zelo počasni in še do danes niso oddali svojega mnenja. Lastniki ledu, ki se jim v vročini topi, pa trpe znatne škode!

Sreski kmetijski odbor Maribor, levi breg.

Uradni dnevi sreskega kmetijskega odbora za srez Maribor - levi breg se vrše vsako sredo od 9. do 11. v prostorih sreskega načelstva, soba štev. 61, II. nadstropje. Ako pride na sredo kak praznik, uradovanje odpade. Ob teh uradnih dnevih bo navzoč načelnik sreskega kmetijskega odbora g. Alojzij Schicker.

Poroke.

V zadnjem času so se poročili: Srečko Baronik, skladiščni delavec, z gdč. Veroniko Hajnc, tkalko; Janez Grašič, čevljar, z gdč. Veroniko Kodrič, tkalko; Alojzij Meklar, elektromonter, z gdč. Antonijo Majcen, posestn. hčerko; Andrej Miskol, sodni pripravnik, z gdč. Marijo Modrijan, hčerjo jamskega poduradnika; Ivan Lesjak, kmečki sin, z gdč. Nežo Zajc, posestnico; Jakob Svržnjak, livač, z gdč. Ivano Rojko, delavko.

Drugo tehtnico v mestni klavnici

si žele kmetje z Dravskega polja, ker je obratovanje samo z eno tehtnico zelo zamudno pri vedno naraščajočem prometu.

Kulturne vesti

Jato. Novi stihovi. Izdanje književne grupe »Jato«, Beograd, 1931. Strani 80. — Nedavno so se slovenski mladi prozaisti predstavili javnosti z zbirko črtic in novel »Sedem mladih«, sedaj pa so nastopili srbski pesniki z »Jatom«. In tudi njih je sedem. To svetopisemsko število je tedaj v vsem južnoslovanskem slovstvu postalo moderno. V zbirki so zastopani: Stanko T. Mitić, Vasilije Kukić, Bora Kesić, Jovan Kukić, Dimitrije Marković, Miloš Djordjević in B. L. Lazarević, katerih portrete je dokaj posrečeno narisal akademski slikar Mihajlo S. Petrov, ki je napravil tudi naslovno stran zbirke. Splošna karakterizacija vse sedmorice je, da so mladi, mladi v iskanju in izražanju, pojmovanju in presojanju ter tvornosti in oblikovanju. Ponekod jim je ta mladost v prilog, drugod v kvar. Na življenje gledajo razredno, kakor je v naši kaotični sedanjosti, tu pa tam se opaža močna socijalna nota. Ti elementi so vsem tako skupni, da skoraj ubijajo individualnost posameznikov in bi bilo težko reči, kateri izmed njih je močnejši, boljši, globlji. Prav tako je vsem več ali manj lastna mladostna sentimentalnost. Mitić se vprašuje:

»Zašto sam umoran tako rano?«
Vasilije Kukić pravi:
»Tužne su mi oči
i gledam
danas:
pod ovim tužnim nebom
sve crno . . . .«

Dočim izzveni Jovana Kukića »Ponovljen razgovor u tišini pred prolećem« u resignacijo:

»A tako mogu da uzdahnem samo:
sve je to bez smisla;
da dalje da dišem i slušam pločnika šum:
ovo je klečanje, ovo je jadanje i lutanje
i sigurne rane smrti
kidanje.«

Oblikovno je med njimi še največ razlike. Kljub temu in vsemu pa je v zbirki »Jato« tudi precej pozitivnega, kakor je pozitiven in razveseljiv že sam njen pojav v sedanjih dneh, ki so v svojem mnem materializmu tako daleč od poezije.

Franc Krajnc: Wahres Bild unseres Planeten. Maribor, 1931. Samozaložba. Strani 67. — Morda bi se naš čas dal najbolje in najtočneje karakterizirati z besedo: iskanje. Na eni strani vseubijajoči materijalizem s stroji, denarstvom, socialno bedo in vsemi tovrstnimi rekviziti, na drugi beganje iz realnosti v transcendenčne daljine, mrzlično poglabljanje v naiskrivnostnejše globine duše in večne tajne. Vsemu temu se pa pridružuje še praznoverje in obnavljanje astrologije, kabalističnih in podobnih skrivnosti, snovanje novih religij itd. Iz tega iskanja in beganja je nastala tudi Krajnčeva brošura »Wahres Bild unseres Planeten 1.500,000.000 Besessene auf Erden«. V njej opisuje, naslonjen na staro prerokovanje in tajno vedo, postanek sveta, njegov razvoj v aeonih in bistvo obeh bogov: stvaritelja in dobrega Adonisa ter razdiralca in slabega Mólhosa, napovedujoč zmago prvega nad drugim v šestem aeonu, ki se bo pričel leta 2000. Knjiga je s te strani interesantna, pa naj jo človek vzame v roko že s tem ali onim čuvstvom in mneniem; interesantna vsaj za karakteristiko dandanašnjih dni! Razdeljena je na predgovor, štiri poglavja in sklep.

Uspeh francoske tehnike.

V veliki francoski delavnici za zrakoplove so zgradili nov tip zrakoplova, ki bo namenjen za bombardiranje sovražnikovega zaledja iz velikih višin. Zrakoplov so krstili z imenom »Zodiac« ter se je dvignil pri poskusnih poletih do 8000 metrov visoko. Opremljen je s posebnimi stroji za točno metanje bomb ter so poskusi s temi pripravami prekosili vsako pričakovanje. Gondola zrakoplova, ki sestoji iz treh malih zrakoplovov, je oklopljena z lahkim jeklom ter je v njej prostora za 16 mož posadke. Uspehi poskusnega poleta so bili tako dobri, da je naročilo francosko vojno ministrstvo gradnjo večih sličnih zrakoplovov.

Sportna nedelja

Mednarodni lahkoatletski miting

Včeraj se je vršil na igrišču SK Rapida mednarodni lahkoatletski miting, ki ga je priredil SK Železničar. Prireditev je bila največja te vrste v zadnjih letih. Nastopila je elita slovenskih lahkoatletov in najboljši tekmovalci sosednje Avstrije. Nastopilo je 52 atletov, ki so reprezentirali 6 klubov in sicer GAK (Gradec), Primorje, Ilirija (Ljubljana), Železničar, Rapid in Maraton (Maribor). Doseženi rezultati so dobri, postavljena sta celo dva slovenska rekorda. Organizacija je bila glede rediteljske službe pomanjkljiva, v ostalem pa dobra.

V naslednjem rezultati:

Tek 100 m: 1. Helferich (GAK) 12:2, 2. Kovačič (Primorje) 12:4, 3. Stropnik (Žel.) 12:6.

Tek 400 m: Prvi predtek: 1. Tamel (GAK), 2. Putinja (Prim.), 3. Rak I (Žel.). Drugi predtek: 1. Korče (Prim.), 2. Gutmajer (Rapid), 3. Rak II (Žel.). Finale: 1. Korče (Prim.) 54.7, 2. Tamel (GAK) 55, 3. Gutmajer (R) 56.

Tek 200 m: Prvi predtek: 1. Perovič (Prim.), 2. Stropnik (Žel.), 3. Mühleisen (R). Drugi predtek: 1. Kovačič (Prim.), 2. Mesarec. Finale: 1. Mesarec (R) 25.4, 2. Kovačič (Prim.) 25.5, 3. Stropnik (Žel.) 25.6.

Tek 1500 m: 1. Margreitner (GAK) 4:25, 2. Lejka (Prim.) 4:30.4, 3. Soukal (Prim.) 4:41.6.

Tek 5000 m: 1. Margreitner (GAK) 16:49.6, 2. Krevs (Prim.) 16:51.4, 3. Podpečan (Žel.).

Med krogle: 1. Kamputsch (GAK) 12.50 m, 2. Jeglič (Ilirija) 11.47 m, 3. Cerkovnik (Prim.) 10.82 m.

Met diska: 1. Kamputsch (GAK) 39.15 m, 2. Stepišnik (Ilirija) 37.80 m **(nov slovenski rekord!)**, 3. Jeglič (Il.) 32.78 m.

Skok v daljavo: 1. Korče (Prim.) 6.51 m **(nov slovenski rekord!)** 2. Helferich (GAK) 6.42 m, 3. Tamel (GAK) 6.04 m.

Skok v višino: 1. Umfahrer (GAK) 1.75 m, 2. Žgur (Prim.) 1.70 m, 3. Marek (Prim.) 1.65 m.

Skok v višino ob palici: 1. Orosci (Il.) 2.95 m, 2. Smrdelj (Maraton) 2.95 m, 3. Zupan (Žel.) 2.70 m. Prvo mesto je odločil žreb.

Štafeta 4×100 m: 1. SK Rapid (Monderer, Jeglič, Mühleisen, Mesarec) 49 sek., 2. Primorje 49.1, 3. Ilirija 49.2, 4. Železničar 49.4, 5. Maraton 49.5.

Končni placement: 1. GAK (Gradec) 37 točk, 2. Primorje 33 točk, 3. Rapid 16 točk, 4. Ilirija 15, 5. Železničar 4 in 6. Maraton 3 točke.

Plavalne tekme za prvenstvo srednjih šol.

Agilni vodnosportni odsek ISSK Maribora je priredil včeraj popoldne na Mariborskem otoku plavalne tekme za prvenstvo srednjih šol v Mariboru. Prijavilo se je okrog 40 plavačev vseh tukajšnjih srednjih šol. Doseženi rezultati sicer niso najboljši, vendar pa pričajo o napredku plavalnega sporta v Mariboru. Organizacija prireditve je bila v izkušenih rokah gg. Voglarja, Šepeca in prof. Sevnika ter je poslovala brezhibno. Doseženi uspehi so naslednji: **200 m:** 1. Košak (gimnazija) 3:14.4, 2. Pohar (realka) 3:45.3; **100 m hrbtno:** 1. Kožuh (trgovska akad.) 1:42:5, 2. Založnik (r.) 1:57:8. **50 m prosto:** 1. Jandl (učit.) 32:1, 2. Poljanec (r.) 3:50, 3. Kunc (r.) 38:4; **200 m prsno:** 1. Kožuh (trg. ak.) 3:46:9, 2. Poljanec (r.) 3:50, 3. Štorh (r.) 3:59:4, 4. Čerič (r.) 4:15; **50 m hrbtno:** 1. Kožuh (trg. ak.) 47, 2. Jandl (učit.) 51:8, 3. Škapin (r.) 53:6;; **100 m prosto:** 1. Jandl (učit.) 1:24:9, 2. Kunc (r.) 1:28:2, 3. Pahor (r.) 1:32:5, 4. Poljanec (r.) 1:33:2; **100 m prsno:** 1. Kožuh (trg. ak.) 1.42, 2. Škapin (r.) 1:43:8, 3. Poljanec (r.) 1:46:1, 4. Štorh (r.) 1:49:6; **Štafeta 4×50 m:** 1. realka (Kunc, Pahor, Poljanec, Škapin) 2:28:6. Izven konkurence je plavala štafeta, sestavljena iz vseh plavačev tukajšnjih srednjih šol, dosegla je čas 2:20:4.

Po zaključenih tekmah je priredil ISSK Maribor plavačem zakusko. Pri tej priliki je profesor Sevnik v imenu prireditelja z lepim nagovorom izročil zmagovitim plavačem realke krasen kip, dar ugledne tvrdke Pinter & Lenard.

Kolesarske dirke za prvenstvo Maribora.

Na progi Maribor—Fram—Ptuj—Sv. Lenart—Maribor je priredil včeraj Koturaški savez, pododbor Maribor, kolesarske dirke za prvenstvo mariborskega odbora. Na startu ob 6.15 pri mestnem vodovodu je bilo 15 najboljših dirkačev Maribora, ki so vsi privozili na cilj v Tomšičevem drevoredu. Rezultati so bili naslednji: **Seniorji (74 km):** 1. Štefan Rozman (Perun) 2:18:25, 2. Ivan Lah (Edelweiss) 2:20:43, 3. Faninger Bruno (Poštela) 2:24:44, 4. Štrucl (Perun) 2:25:50, 5. Cotič Drago (Perun) 2:29, 6. Ledinek (Edelweiss) 2:39:5. **Juniorji (74 km):** 1. Mavrič (Perun) 2:34:29, 2. Ružič (Poštela) 2:49:53. Izborni dirkač Štefan Rozman je dosegel z včerajšnjo zmago jubilej svojega 25. zmagovitega nastopa. Čestitamo! Po dirki se je razvila po Aleksandrovi cesti do hotela Halbwidl povorka z godbo na čelu. Zvečer pa so bile v hotelu Halbwidl razdeljene nagrade.

Mednarodne rokoborbe

so v soboto in nedeljo potekle sledeče: V soboto sta nastopila kot prvi par **Orzsowsky** (Poljska):**Krajčević** (Zagreb).

Ogromni Poljak je z lahkoto zmagal v 1. minuti. Nato sta nastopila v revanžnem srečanju **Čontas** (Sedmograška): **Frank** (Saksonska). Borba je bila izredno ostra, »lev iz Sedmograške« je skušal z vsemi možnimi sredstvi nadvladati Franka ter je radi večkratnih surovih izpadov bil stalno opominjan od sodnika. V 53. minuti je s pestjo udaril Franka v želodec, sodnik je žvižgal faul; med tem pa je Frank zbral vse svoje sile in energično položil Čontasa na hrbet. Občinstvo je zmagovalcu priredilo velike ovacije. Zadnji par sta tvorila **Tom Sayer** (Juž. Afrika):**Bognar** (Madžarska). Za to srečanje je vladalo ogromno zanimanje, vendar občinstvo ni prišlo na svoj račun. Jekleni zamorec je vehementno napadel Bognarja, posrečil se mu je premet preko rame in Madžar ni mogel več iz klešč ter je že v 35 sekundah podlegel.

Nedeljski rezultati: 1. **Čontas** (Sedmograška):**Orzsowsky** (Poljska); napeta borba enako močnih nasprotnikov; v 47. minuti zmagal Poljak. 2. odločilen boj **Belič** (Bolgarska):**Bognar** (Madžarska) je po 45. minuti radi nezgode Bolgara, ki je padel s podija na hrbet, bil prekinjen. To srečanje je nudilo vzor moderne rokoborbe, visoka tehnična izvežbanost obeh je navzoče gledalce zadivila. 3. odločilna borba **Tom Sayer** (Juž. Afrika):**Frank** (Saksonska) je po 60 minutah morala radi policijske ure biti prekinjena in se nadaljuje danes. Kot mačka hitri zamorec je z vsemi silami skušal zmagati, toda Saksonec je pokazal svoje veliko znanje in moč. Ni se samo uspešno branil, temveč je večkrat prevzel inicijativo ter nevarno napadal. Program za danes je sledeč: 1. **Tom Sayer** (Juž. Afrika):**Orzsowsky** (Poljska), 2. **Belič** (Bolgarija):**Čontas** (Sedmograška), odločilno srečanje, 2. **Bognar** (Madžarska): **Frank** (Saksonska), odločilen boj.

Atletik SK (Celje):ISSK Maribor 2:1 (1:0).

V Celju se je včeraj vršil prvi semifinale za prvenstvo LNP med celjskimi Atletiki in ISSK Mariborom. »Maribor« je sicer nastopil kompletno, vendar pa je predvedel jako nekoristno igro. V prvem polčasu je bil izključen Kirbiš, tako da je ISSK Maribor v drugem polčasu igral z 10 igralci. Tudi ožja obramba ni bila na običajni višini. Napad pa je zašel v hiperkombinacije. Sodil je g. Cimperman iz Ljubljane.

ISSK Maribor mlad.:SK Rapid mlad. 12:0.

Zadnja prvenstvena tekma za pokal Medklubskega odbora LNPa je končala z zasluženim porazom Rapida v razmerju 12:0.

Končni placement v tem tekmovanju je sledeč: 1. Železničar, 2. Maribor, 3. Rapid.

Tekme za državno nogometno prvenstvo.

Ljubljana: Ilirija:Concordia 4:2 (1:1). Sodil je g. dr. Planinšek iz Maribora.
Zagreb: Gradjanski:Hajduk 2:1 (0:1).

Sokolstvo

Zlet dravinjskega sokolskega okrožja

Včerajšnji okrožni zlet dravinjskega sokolskega okrožja v Konjicah se je razvil v pravcato narodno manifestacijo in nam je podal dokaz, da razpleta sokolska misel svoje korenine tudi v tem okrožju v najširše plati naroda. Že na vse zgodaj so se začela zbirati društva in čete, ki so prišle visoko dol s pohorskih vasic, ki bodo kmalu trdna sokolska gnezda, da nam pokažejo uspehe svojega dela.

Po glavni skušnji je ob pol 11. krenila po konjiških ulicah dolga povorka vseh oddelkov v krojih. Povorka je štela preko 450 ljudi.

Na trgu je pozdravil ob navzočnosti srezkega načelnika br. dr. Trstenjaka povorko, zastopnike in občinstvo, ki se ga je bilo polno nabralo, župan br. Jereb v imenu občine, starosta br. dr. Mejak pa v imenu župe in domačega društva. Povorka je nato krenila naprej in se ob 12. razšla na telovadišču.

Popoldanski nastop, ki sta ga vodila okrožni načelnik br. Hmelak in okr. načelnica s. Križmaničeva, je začel ob pol 4. pri rekordnem številu občinstva iz Konjic in sploh celega okrožja. Otvorila ga je moška in ženska deca z igrami. Izmed prostih vaj, ki so namenjene za župni zlet v Mariboru, so bile izvedene še najbolje članske, in le malomarnost nekaterih posameznikov je kriva, da niso bile vzorne. Od posebnih točk so bile dobre vaje konjiškega društva s siti in konjički. Četa vojakov iz Slov. Bistrice je delala vaje s puškami, vzorno in brezhibno so nastopili pitomci inž. podoficirske šole iz Maribora z vajami osmeric. Nastop so zaključile vaje selskih čet, ki so bile dobro izvajane in so nam četaši pokazali, da že imajo trdno voljo in vztrajnost, ki jo mora imeti vsak zaveden Sokol.

Po nastopu je br. starosta dr. Mejak v globoko zasnovanem govoru zbranemu občinstvu in vsem nastopajočim razjasnil cilje Sokolstva, ki bi morali biti tudi cilji vsega naroda, kakor je to želja našega kralja. Državna himna je zaključila lepo slavje dravinjskega sokolskega okrožja, ki se je povspelo do znatne višine.

Sokolsko društvo Ormož

otvori svoje letno telovadišče v nedeljo, dne 5. julija 1931. Spored slavnosti je sledeč: Ob 8. zjutraj: obvezne okrožne tekme v odbojki. Nastopi medsebojno 12 priznano dobrih vrst. Ob pol 14. skušnje. Ob pol 16. javni nastop in otvoritev telovadišča. Po nastopu prosta zabava. Opozarjamo bratska društva, da so zveze vlakov prav ugodne. Pričakujemo čim večjo udeležbo. — Zdravo!

Sokolsko društvo Maribor-matica

ima jutri, 23. junija ob 20. uri v društvenih prostorih izredno odborovo sejo, na kateri se bo razpravljalo o veselici na župnem zletu. Pridite vsi! Zdravo! — Starosta.

Če obiskuješ bolnike...

Družabni položaj vsakega poedinega človeka zahteva, da obiskujemo svoje obolele znance in prijatelje. Taki obiski se dele v dve vrsti: če je n. pr. bolnik naš prijatelj in kolega, ga obiščemo, ker čutimo potrebo, da mu olajšamo bolečine, da povprašamo sami, kako je z njegovim zdravjem. V drugi vrsti so obiski, ki nam jih nalaga dolžnost napram bolniku. V bolniški sobi ne govori preveč in preglasno. Izogibaj se pogovora o bolezni, ter govori raje o veselih in zabavnih stvareh. Govori tako, da ne boš z besedami pri bolniku vzbujal občutka spominov na bolečine, ker se bolnik ne sme utrujati na ta način. Ko prideš k bolniku, mu prinesi nekoliko cvetja, a ne takega, ki dehti premočno. Če mu posojuješ knjige, izbiraj vedno take, ki so zabavne in ne vznemirjajo. Ne govori o poslih, ker to bolnika utruja. Nikoli ga ne pomiluj, ker lahko to nanj silno slabo upliva. Mislil bo, da je njegovo stanje vendar zelo slabo. Pri njem ne ostajaj predolgo, kajti vsak predolg obisk ga izmuči. Kadarkoli greš k bolniku, imej v mislih, da sta radost in veselje najboljše zdravilo za bolnika.

M. Zevaccoli

V senci jezuita

139

Zgodovinski roman.

Snemal je okostje, jemal mu vrv z vratu, natikal mu jo znova, obešal ga, vadil se vleči za noge, ne da bi res potegnil.

To je delal toliko časa, da se je nazadnje navadil položiti vrv brez obotavljanja in iskanja na pravo mesto.

Takrat se je mojster Ledu široko zarežal.

Z veliko skrbjo je zavil svojega okostnjaka.

In še le zdaj je prišlo mojstru Leduju na um, da mora tudi spati.

Toda v trenotku, ko je stopil k svoji postelji, je potrkal nekdo krepko na njegova vrata. Šel je odpirati. Bil je eden izmed njegovih slug.

»Čas je, mojster!« je dejal možakar.

»Koliko je pa ura?«

»Šest je ura, mojster!«

Noč je bila minila z naglico, ki se je mojster niti zavedel ni.

»Dobro,« je dejal, »že grem!«

XXII.

Ulica sv. Antona.

Videli smo prečastitega Lojolo v trenotku, ko je izbruhnila blaznost grofa De Monklarja, kako je planil iz profosovega dvorca, hoteč dohiteti vojake, ki so vedli Lantnéja, in prisostvovati mladeničevi smrti.

Lantné je stopal brez upora; roke so mu bile trdno zvezane, in ob vsaki strani je korakalo deset stražnikov.

Pa tudi če bi bil hotel bežati — v njegovi glavi je bila skrb, ki mu v tem trenotku ni dala misliti na beg. Nesrečnež ni mogel razumeti, kaj se godi.

Njegov oče ga je spoznal!

Njegov oče je pokazal ob tem tem čudežnem svidenju tako neizmerno radost in ganjenost!

In ravno tisti oče ga je ukazal odvesti pod vešala! . . .

Kaj se je bilo vendar zgodilo v duhu velikega profosa? . . . .

Ali mu je bilo otrpnilo srce ob izvrševanju svoje dolžnosti v toliki meri, da je žrtvoval brez pomisleka lastnega sina? . . . .

To vprašanje je navdajalo Lantnéja z bolestjo, ki je bila čisto nova zanj . . . .

Res da, sovražil je velikega profosa, dokler še ni vedel, da je on sam grof De Monklar . . .

Toda, ali se ni raztajalo to sovraštvo kakor sneg na solncu kakor hitro je našel svojega očeta?

In zdaj!

Ta oče! Ali ga bo moral res prekleti v trenotku svoje sramotne smrti?

Ko je premišljeval o vseh teh rečeh, skoraj ne zavedaje se, da gre pod vešala, se je zarogal glas v njegovi bližini . . . enak glasu, ki je zasmehoval Doleta, stopajočega h grmadi:

»Ali ste pripravljeni na smrt?«

Lantné je spoznal Lojolo.

Skomignil je z ramami.

»Upam,« je povzel Lojola, »da porabite pet ali šest minut življenja, ki vam preostaja v to, da se spravite z Bogom . . . .«

»Pustite me umreti v miru!« je dejal Lantné osorno.

»Kaj! Niti besedice kesanja! . . .Pa vsaj sporočili bi komu kaj! Saj je vendar par bitij na zemlji, ki jih vi ljubite, in ki ljubijo vas . . .«

Oblak je zbežal preko nesrečneževega čela.

Čutil je, kako ga popada slabost ob misli na zaročenko.

Toda, že je hitel Lojola dalje:

»Prepričan sem, da bi bilo vašemu ubogemu očetu v tolažbo, ako mu sporočite kaj v slovo; ponujam se vam drage volje za posrednika.«

»Mojemu očetu!« je zamrmral Lantné in prebledel kakor zid.

»Da! Vaš oče vas ljubi, povedal mi je! V duo srca ga boli, da vas mora žrtvovati svoji dolžnosti . . . .«

»Tako!« je zarohnel Lantné, »torej umrem po volji velikega profosa?«

»Moj Bog! Po njegovi ravno ne, toda z njegovim privoljenjem! Ah, grof de Monklar, vaš oče je podal veličasten zgled samozatajevanja.

Lantné je umolknil.

Bolest ga je dušila.

»Ali ni v vašem srcu ničesar, kar bi mu dali povedati? Tako srečen bi bil, ako izve, da ste umrli krščansko, kesaje se svojih grehov.«

»No, dobro! Pa mu povejte, povejte temu neustrašenemu očetu, ki izroča rodnega sina krvniku, povejte, da dodam svojim zločinom še enega, tega, da ga sovražim, kakor sovraži človek krvnika samega, in ga zaničujem, kakor zaničujem hlapce krvnikove! Povejte mu to! Upam, da podari vaše sporočilo mojemu blagemu očetu par noči mirnega spanja . . .«

»Vaša volja mi je sveta,« je dejal Lojola, »zakaj volja umirajočega je. Toda Bog sam mi je priča, rad bi bil prinesel svojemu nesrečnemu prijatelju drugačno vest . . .«

»Že dobro,« je rekel Lantné mračnega obraza. »Zdaj glejte, da izginete. Spravite se stran od mene, če ne, vam prisežem, da vam pljunem v obraz, ko je že tako, da imam roke uklenjene in da vas ne morem zadaviti.«

Lojola se je odmeknil za par korakov, rekoč z povzdignjenim glasom:

»Moj Bog, odpusti temu nesrečnežu, saj ne ve, kaj govori!«

Množica pa je občudovala menihovo velikodušnost.

Poslej je stopal Lantné s sklonjeno glavo, ves zatopljen v svoje premišljevanje.

Zdajci pa je čutil, da se izprevod ustavlja.

Dvignil je oči, pogledal okrog sebe in videl vešala.

Bili so že pri Trahoarskem križu!

Zaničljivo se je nasmehnil Lantné. Spričo bližnje smrti se mu je bila vrnila vsa svobodnost njegovega duha. Očetova senca, ki ga je bila obsedla, se je razletela.

Pristopil je k vešalom in dejal krvniku:

»Glej, da opraviš naglo in dobro! Pravijo, da si zelo spreten; videti hočem, ali je tvoja slava upravičena.«

V največje začudenje vseh navzočih je krvnik odgovoril.

Nikoli ni zinil mojster Ledu besedice v tem strašnem trenutku.

Zgodilo se je pogostoma, da je obsojenec poprosil krvnika česa, preklel ga ali se mu priporočil za kaj, a živa duša še ni bila slišala odgovora iz krvnikovih ust.

Zdaj pa je izpregovoril.

»Bodite brez skrbi, prečastiti oče!« je odgovoril streči vam hočem bolje, nego sem postregel komurkoli doslej.«

»Tak daj že, stori brž!«

Ta hip se je začulo petje dveh ali treh menihov, ki so jih poklicali v naglici in jih postavili ob vznožju vešal.

Mojster Ledu je stopil k Lantnéju in mu začel vneto pripravljati ovratnik. V to svrho se je bil postavil za obsojenca.

In Lantnéja je izpreletelo kakor električen stresljaj, ko je zaslišal glas — krvnikov glas — ki je zamrmral za njegovim hrbtom:

»Ne čudite se ničemur, in odpirajte oko! Vaš brat skrbi za vas!«

Takoj nato je krvnik odstopil in se obrnil k svojemu prvemu hlapcu:

»No!« je zakričal. »Česa še čakaš, bedak, da ne poizkusiš, ali vrv drži ali ne!«

Presenečeni hlapec je naglo ubogal svojega mojstra: Prijel je za vrv ter potegnil naglo in silno.

Zaslišalo se je kakor da bi bilo nekaj počilo.

In vešala so se porušila! . . . .

Krvnik je strahoma zaklel.

Petje je prenehalo.

Srce je utripalo Lantnéju kakor da bi mu hotelo počiti.

»Vsa ta prokleta vešala v Parizu so trhla!« je preklinjal krvnik.

Lojola je stopil bliže ter se sklonil k podrtim vešalom, da vidi, kako se je mogel tram prelomiti.

In zravnal se je, rekoč:

»Ta vešala niso bila trhla, nekdo jih je izpodžagal . . . .«

»Ali je mogoče,« je vzkliknil krvnik in pogledal, delaje se čisto nevednega.

Toda, že je vzkliknil Lojola, obračaje se k množici, kakor da išče med njo neznanih sovražnikov:

»Obsojenec bo obešen kjub temu. Vsaka sila je zaman zoper avtoritete svete Cerkve in kralja francoskega!«

To rekši se je obrnil k mojstru Leduju:

»Krvnik, odvedi obsojenca k drugim najbližjim vešalom.«

»To ni mogoče, prečastiti!«

»Ni mogoče,« je dejal Lojola in nagubal obrvi. »Kako to?«

»Zato, ker mi je ukazano, obesiti jetnika pri Trahoarskem križu in ne drugje. Sicer pa, prečastiti — nezgoda bo kmalu popravljena.«

»Naj bo! Koliko časa je treba?«

»Oh, k večjemu bo trajalo do večera. In še nocoj bom lahko nadaljeval svoj razgovor s tem vrlim mladim možem, ki ga zamuda tako nejevolji.«

»Krvnik,« je dejal Lojola. »Ali ste me pripravljeni ubogati? Poglejte tole . . .«

Menih je pokazal krvniku pergament s pečatom velikega profosa.

»Dobro, prečastiti! Pripravljen sem vas ubogati. Ukazujete.«

»Pravite, da ne morete obesiti jetnika nikjer drugje kakor tukaj?«

»Tako je, prečastiti. Zakaj tako se glasi povelje mojega neposrednega predstojnika.«

»Naj bo! Vrnite se domov in čakajte tam mojih neposrednih ukazov. Kmalu pride nekdo, ki vam pokaže ta papir. Ali ga boste ubogali?«

»Primoran bom, prečastiti — ker je volja gospoda velikega profosa takšna.«

»Dobro. Čez eno uro izveste več. Glejte potem, da boste točno na mestu ali pa, še bolje — počakajte tu.«

»Počakal bom, prečastiti,« je rekel začudeni krvnik.

»Stražniki,« je velel Lojola, »pazite skrbno na jetnika, dokler se ne vrnem, in streljajte na vsakogar, kdor bi se mu hotel približati.«

»Bodie brez skrbi, prečasti oče!« je odgovoril desetnik.

Nato je odhitel Lojola proti dvorcu velikega profosa.

Njegov načrt je bil kaj enostaven.

Hotel je dati podpisati Monklarju, da naj obesijo Monklarja kjerkoli, ne samo pri Trahoarskem križu. Bil je prepričan, da podpiše veliki profos v sedanjem duševnem stanju vse, karkoli mu predloži. Nato je hotel Lojola poslati ukaz, ali bolje nesti ga osebno krvniku — in Lantné bi bil obešen.

(Nadaljevanje sledi.)

Kompletno novo spalnico jesenovo, pobarvano, po ugodni ceni prodam. Orožnova ulica 4 pri pleskarju. 1507

Pozor! Zaradi opustitve lokala v Aleksandrovi cesti 24 prodam po lastni ceni 80 parov čevljev. 1751

Lepo 3sobno stanovanje s kopalnico in ostalimi pritiklinami oddam s 1. julijem. Poizve se v upravi lista. 1781

Krajevne zastopnike sprejema domača zavarovalnica. Ponudbe pod »Dobra eksistenca« na upr. Večernika. 1797

Prodajalko, zmožno slovenščine in nemščine, prvovrstno moč, sprejmem. Pismene ponudbe z referencami in zahtevami pod »Zmožna« na upravo »Večernika«. 1790

Vinotoč Zorko, Košaki odprt. Vino liter od Din 8 do 10. 1506

Štampilje T. SOKLIČ Maribor Aleksandrova 39

zastopniki se sprejmejo

Kovčke za potovanje vsake velikosti in vrste, ročne torbice, aktovke, listnice, nogometne žoge, nahrbtnike, sportne pasove itd. v največji izbiri in po najnižji ceni dobite pri **Ivanu Kravosu,** Aleksandrova cesta 13. 1389

Nastavljamo v vsakem kraju provizijske zastopnike zavarovalne stroke. Ponudbe pod »Lep zaslužek« na upravo. 1755

Kopalne čepice od Din 8.— naprej. Eksportna hiša »Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta. 1719

Ali že veste, da pere »Triumf« Pavel Nedog ovratnike tako lepo, da izgledajo kot novi?

Šivilja išče službo prodajalke v kakoršnikoli trgovini. Naslov pove uprava lista. 1760

Iščem natakarico z večletno prakso, zmožno vseh gostilničarskih del. Nastop službe takoj. Naslov v upravi Večernika. 1758

Iščem prvorazredno šiviljo, ki zna krojiti in šivati lino in delavsko moško perilo. Prednost imajo one, ki imajo stroj za šivanje in za gumbnice. V poštev pridejo samo prvorazredne moči ter one, ki delajo za moško modno trgovino ali tovarno perilo. Stalen posel, a zaslužek zajamčeno velik. Ponudbe, kakor tudi vprašanja na upravo »Večernika« pod št. »1778«. 1782

Modro galico dobite v trgovini Murko, Meljska cesta 24. 1757

Sobo in črkoslikanje, vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Mornarske majice od Din 9 naprej. Eksportna hiša »Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta. 1722

Hitro popravilo ur, ceneno in točno z 1—5letnim jamstvom pri tvrdki A. Stojec, Maribor, Jurčičeva ulica št. 8. Po stenske in stoječe ure se pride na dom. XVII

Učenca sprejmem za manufakturno stroko v Mariboru. Poizve se v upravi »Večernika«. 1756

Lepo solnčno neopremljeno sobo z električno lučjo oddam solidnemu gospodu ali dami. Naslov v upravi lista. 1802

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROZOVIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.